



Remissyttrande från Svenska Fåravelsförbundet
27/11 -2021

NV- 00785-21

Yttrande gällande ärende NV-07785-21

Svenska Fåravelsförbundet, nedan benämnt SF, är en intresse- och näringslivsorganisation för Sveriges fårföretagare. Föreningen har 24 länsföreningar och ett tiotal rasföreningar vi är idag ca 2800 medlemmar. Ett stort antal av landets får finns i företag som drivs av medlemmar i Svenska Fåravelsförbundet.

Svenska Fåravelsförbundet remissvar på Naturvårdsverkets Strategi för svensk viltförvaltning 2022–2029, NV-07785-21

Sammanfattning

Svenska Fåravelsförbundet (SF) har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Naturvårdsverkets strategi för svensk viltförvaltning 2022–2029.

SF anser att så som remissversionens strategin är utformad är den meningslös. Den är otydlig, saknar formuleringar och förslag vad gäller förbättringar och förändringar av vad som gäller i dag. Detta ger ingen tydlighet i tolkning och ledning om vad som ska gälla de kommande åtta åren. NV visar ingen hänsyn till ägande och brukande av mark, inte heller till djurägare som i stor omfattning påverkas av vilt, speciellt av rovdjur men även av annat vilt. NV ger inga riktlinjer för vad som är rimliga viltstammar och hur de ska begränsas.

SF anser att en strategi ska innehålla klara mål och en viljeinriktning som överensstämmer med de beslut som är tagna i rovdjurspropositionen. De tre viktiga delarna som tas upp i positionen är gynnsam bevarandestatus, att tamdjurshållning inte ska försvåras i någon del av landet och att socioekonomisk hänsyn ska tas.

SF anser att dessa tre; gynnsam bevarandestatus, att tamdjurshållning inte ska försvåras i någon del av landet samt att socioekonomiska hänsyn ska tas, ska väga lika i bedömningar av skydds jakt och förvaltning av rovdjur. Det får inte föras en stuprörspolitik där bara ett mål i taget beaktas.

Livsmedelsstrategin, biologisk mångfald, miljömålen och en levande landsbygd måste vägas in, även i skydds jaktens besluten och i förvaltningen av de stora rovdjuret.



Remissyttrande från Svenska Fåravelsförbundet

SFs övergripande synpunkter

Viltet nämns ofta som en resurs, och det är rätt att det som sådan ska tas tillvara. Men här måste den ekonomiska skada viltet orsakar vid för stora populationer, och enskilda individers negativa påverkan, väga tyngre. Den ekonomiska påverkan är betydligt större än resursens värde.

Utgångspunkter - Viltet i Sverige i dag

Viltet orsakar väldigt stora skador på jord och skogsbruk, tamdjur och rennärning samt i trafiken när stammar är för stora och inte i balans. Viltet är en resurs, men det får inte bli större stammar än de kan födas av naturen, utan att skada växande gröda och skog. Livskvalitet och förutsägbarhet för ekonomiskt företagande minskar och för med sig för stora ekonomiska risker. Den livsmedelsproduktion som bedrivs är en betydligt större resurs och lantbruksföretagens ekonomi **måste** vägs in. Livskvalitet för landsortsboende påverkas negativt både vad gäller företagande, friluftsliv och förutsättningar för jakt. Här bör även vildsvin, gäss tas i beaktande. Även klimatförändringar påverkar.

Det gemensamma ansvaret

Här beskrivs utmaningar och konflikter och att viltet ska ses som en resurs i vår natur, att vi har ansvar att förvalta, vilket vi har. Det är inte en utmaning – det är ett övergripande problem!

Det gemensamma ansvaret är också borde beskriva vikten av att göra avvägningar med flera samhällens intressen såsom livsmedelsproduktion, biologisk mångfald, miljömål osv.

Begreppet vilt, förvaltning och brukande

Sista stycket "*Brukandet sker inte alltid utan olägenheter för andra intressen och kan behöva vägas mot dessa.*" Bör i stället vara "***Brukandet sker inte alltid utan olägenheter för andra intressen och ska vägas mot dessa.***"

Version för Svensk Viltförvaltning

Inte bara fortlevnad, viltet ska även ha god hälsa, dvs. det ska finnas foder i naturen som tillgodoser varje arts foderbehov och foderpreferenser över året. Det ska inte vara större stammar än vad foder-tillgången medger.



Remissyttrande från Svenska Fåravelsförbundet

Synpunkter på vägvalen

Vägval 1

BALANSERA BEVARANDE, BRUKANDE OCH SKADEBEGRÄNSNING I EN HÅLLBAR VILTFÖRVALTNING

I en hållbar förvaltning **ska** alla parametrar vägas in, även att tamdjushållning inte ska försvåras samt att socioekonomisk hänsyn tas.

Vägval 4

FATTA BESLUT PÅ RÄTT NIVÅ

"Beslut inom viltförvaltningen bör fattas så nära de människor som berörs som möjligt. Länsstyrelserna har tillsammans med viltförvaltningsdelegationerna en nyckelroll nära medborgarna, vilket kräver hållbara arbetssätt och stöd från nationella myndigheter. Den regionala och lokala viltförvaltningen bör fortsätta att utvecklas tillsammans med berörda aktörer."

SF samtycker att beslut ska tas på lokal nivå och bör stärkas. SF anser att riktlinjer behöver förtydligas nationellt, det behövs tydligare vägledningar som ger utrymme för länsstyrelserna att kunna fatta beslut även i extra besvärliga situationer för att möjliggöra måluppfyllnad i regionala förvaltningsplaner. Ex förutsättningar för skydds jakt och populationsbegränsande åtgärder.

Övergripande i vägledningarna behöver hänsyn till samhällsviktiga funktioner finnas med, såsom livsmedelsproduktion, smittskydd, biologisk mångfald och villkor för företagande.

Vägval 6

SE VILTET SOM EN DEL AV DEN BIOLOGISKA MÅNGFALDEN

"En grundförutsättning för allt brukande är att vi har livskraftiga och artrika viltstammar."

Här bör även nämnas ansvaret att anpassa viltstammarna efter lokala förutsättningar, så att de har förutsättningar att hålla god hälsa och att den biologiska mångfalden inte äventyras av ett för starkt betestryck. Även dov- och kronhjort beskattas.

Vägval 8

BEGRÄNSA OCH BEKÄMPA INVASIVA FRÄMMANDE VILTARTER OCH VILTSJUKDOMAR

SF ser med stor oro på att det sprids sjukdomar och parasiter från vilt till tamdjur och människor. Det måste tas på stort allvar och följas upp bekämpas aktivt.



Remissyttrande från Svenska Fåravelsförbundet

Det står att det kan få stora konsekvenser, skriv i stället att det **blir** stora konsekvenser.

Vägval 10

GÖR DET MÖJLIGT FÖR ALLA ATT KUNNA TA DEL AV VILTETS VÄRDEN

Rubriken kan ifrågasättas, främja brukande av vilt skulle kunna ersättas med förutsättningar för brukande av vilt.

Att ta del av viltets värde är möjligt för alla även med stammarna i balans. Varför bör jakt som näring främjas? Vilt rör sig helt oberoende av fastighetsgränser och ofta över stora arealer. Brukande av vilt som inte är till men för andra är givetvis positivt, men att okritiskt uttala sig om främjande av jakt som näring, när den ofta medför problem för andra - kan inte vara NV:s uppgift. Viltet ska utnyttjas som resurs, men ska inte utvecklas för kommersiella syften vars intresse inte är att hålla stammarna i balans.

"Hinder för ett ändamålsenligt brukande bör där så är möjligt undanröjas."

Sista meningen bör strykas. Vad innebär det att undanröja hinder?

Vägval 11

SÄKERSTÄLL ATT JÄGARE HAR KUNSKAP OCH TILLGÅNG TILL INFORMATION

Här måste det tydliggöras att en jägarexamen av god kvalitet inte bara ska ge kunskap om viltet och jakten. Jägarexamen måste kompletteras med goda kunskaper om viltskador, dess ekonomiska följder och omfattning. Jägare måste ta den del av ansvaret för viltet som följer av jaktlagen.

Vägval 14

ANVÄND RÄTT VERKTYG FÖR ATT MÖTA OLIKA SKADOR OCH PROBLEM

NV skriver att *"Täta stammar av klövvilt, rovdjur och stora fåglar **kan** orsaka ekonomisk skada, påverka markanvändningen negativt . . ."*

Det är uppenbart att täta stammar av klövvilt, rovdjur och stora fåglar **orsakar** ekonomisk skada och påverkar markanvändningen negativt. Det är **absurt** att beskriva skadorna som något som eventuellt kan hända, när det redan är verkligheten.



Remissyttrande från Svenska Fåravelsförbundet

Vägval 15

BREDDA DET SKADEFÖREBYGGANDE ARBETET

Här beskrivs stängsling som något som bör användas och utvecklas för att förebygga skador. Det är korrekt vad gäller skador av stora rovdjur på tamdjur att stängsling **kan** vara ett sätt att hindra skador. Men enligt SF uppfattning är stängsling i många fall en ekonomiskt omöjlig eller orimlig åtgärd. Det går **inte** att genomföra enligt sund företagsekonomi. Det gäller både i jordbruk och skogsbruk. Markanvändning som bygger på stängsling för att hindra viltskador är orimlig och ekonomiskt omöjlig, med undantag för odling av vissa specialgrödor som ger hög avkastning med stort värde per ha.

Enligt SFs bestämda uppfattning ska de gröna näringarnas förutsättningar och ekonomi styra vilttillgången, inte tvärtom.

Vägval 18

BEAKTA ANDRA OLÄGENHETER SOM VILTET ORSAKAR

Här påstår NV att *"Genom att tillhandahålla saklig information kan risken för ogrundad oro minska."* Det är **märkligt** att detta står i en skrift från NV år 2021. Det är uppenbart sedan många år att det inte går att informera bort oro för stora rovdjur. Oro grundar sig på det **faktum** att stora rovdjur påverkar landsbygdens folk, livsföring och landsbygdens företagande negativt! Att bedriva tamdjurs-hållning i områden med stora rovdjur påverkar markant och konkret, med påtagliga ekonomiska förluster och en enorm oro, hela livsverks förspills. Myndigheter behöver även säkerställa att jord- och skogsbruk inte avsevärt påverkas negativt av vilt, samt att socioekonomisk hänsyn tas.

Basera viltförvaltning på bästa kunskap

SF samtycker att detta ska eftersträvas. Men här måste också tamdjurshållares och ortsbefolknings kunskap och vad de upplever vägas in för att överhuvudet taget få en acceptans!

Fokusområdeåden

Det talas om prioritering av fokusområdeåden under de kommande tre åren, men inte ett ord om vad NV syftar på, utan att det ska utarbetas av berörda myndigheter. Att de viktigaste åtgärderna, de som ska särskilt prioriteras de kommande tre åren, ska vara okända för remissinstanserna är helt obegripligt.



Remissyttrande från Svenska Fåravelsförbundet

SF har svårt att förstå hur man kan skicka ut en remiss utan att beskriva det som är allmänt känt av alla parter; att både jaktbart vilt och rovdjuren orsakar stora skador och påverkar de gröna näringarna mycket negativt, ekonomiskt, psykiskt och med ökad arbetsbelastning. Inte ens vad som ska prioriteras högst är formulerat som ett förslag.

Det är inte myndigheterna som äger jakträtten, som är en del av ägandet av mark, och det är inte myndigheterna som betalar för de viltskador som belastar jordbruk, skogsbruk och trafik. Myndigheterna betalar, med medel från statsbudgeten, i viss omfattning de skador som orsakas av fredade viltarter. Men dessa skador utgör en bråkdel av de totala viltskadorna.

Den socioekonomiska påverkan och de ekonomiska förluster som både rovdjur och annat vilt orsakar måste vägas i strategin.

Gudrun Haglund-Eriksson

Ordförande Svenska Fåravelsförbundet

Bengtstorp, 694 98 Närkesberg